MODALITĂȚI DE CATEHIZARE A STUDENȚILOR. MODELE ȘI EXPERIENȚE ALE UNIVERSITĂȚII DE STAT DIN MOLDOVA

Octavian Moșin*

***Abstract:** Nowadays there is a crisis in the pastoral activity among the young generations. We have dynamic and restive young people eager to know Christ. Or, the church had always the mission to bring closer God to people. To know God, means to show or to manifest the common belief!*

***Keywords:** church, belief, love, youth, truth, orthodox, conferral.*

Preliminarii

Catehizarea copiilor și a tinerilor dintotdeauna a avut un loc însemnat în lucrarea misionar-pastorală a creștinismului. De-a lungul timpului, Capela „Întâmpinarea Domnului” din cadrul Universității de Stat din Moldova, a avut un rol important în educarea și formarea elevilor, studenților și în general al tinerilor. Capela „Întâmpinarea Domnului” din momentul ctitoririi sale (1879-1880) și până în zilele noastre reprezintă un lăcaș de reculegere pentru elevi, studenți și cadrele didactice din instituțiile de învățământ pe lângă care a funcționat și funcționează.

Biserica reprezintă un pilon important în formarea duhovnicească a studenților, oferind un model de conduită în persoana preoților și enoriașilor din biserică. Rolul Bisericii este, pe de o parte, să-i mențină nealterați pe tineri de concepția unei lumi fără Dumnezeu, iar pe de altă parte, să ofere soluții și tratamente celor care s-au rănit deja. Prin metodele ei pedagogice Biserica îi ajută pe tineri să conștientizeze responsabilitatea pe care o au față de consecințele faptelor lor. Biserica urmărește să dezvolte la tineri virtutea iubirii, iubire care nu este îndreptată numai spre cei dragi, ci și spre aproapele nostru. Un rol

* PhD, Associate Professor, Moldavia State University, Chisinau, Moldavia.

important în acest sens a revenit preoților slujitori în cadrul Capelei. În majoritatea cazurilor preotul a jucat rolul unui îndrumător spiritual pentru tineri. El își asuma această misiune de călăuză spirituală, de luminător și sfătuitor al sufletelor plătând ale tinerilor.

Educație și cateheză în spațiul studentesc laic

Un rol important în catehizarea tinerilor îl are preotul, care ulterior devine duhovnicul lor. Această idee este confirmată și de Părintele Ilie Sârbu, care afirmă că preotul de astăzi nu poate să fie mulțumit doar de cunoașterea perfectă a tipicului bisericesc. Astăzi, preotul este chemat și la o intensă activitate – catehetică, antisectară, social-caritativă etc. Toate acestea și multe altele au devenit deja părți necesare și cerințe importante în viața bisericească, pentru mântuirea neamului creștinesc și în folosul societății, care zilnic este provocată și încercată.

Dar pentru realizarea lucrării catehetice, preotul trebuie să se întoarcă la modelul și chipul viu – Marele Învățător și Catehet, Domnul nostru Iisus Hristos. Hristos, spune părintele Ilie, a avut multe de transmis oamenilor și lumii, dar a știut să se facă ascultat, înțeles, iubit și urmat. Acest fapt se datorează dragostei și păcii, aduse de către Mântuitorul¹.

Unul dintre aspectele esențiale de slujire didactică ale preotului este prezența *dragostei și bunăvoinței*. Preotul trebuie să cunoască mai mult decât rânduiala slujbelor și Scriptura. Pentru a cunoaște psihicul uman, a da un răspuns și un sfat, a susține credincioșii în plan moral, este absolut necesar ca preotul să aibă cunoștințe din diverse domenii ale vieții sociale. Necessar este a studia și pedagogia, și psihologia, și medicina.

Făcând comparație cu Mântuitorul, preotul trebuie să devină, pentru cei pe care el îi învață, nu numai învățător, îndrumător, ci și un părinte, tată, frate, prieten. Formând în jurul său o ambianță caldă,

¹ Ilie Sârbu, *Catehizarea copiilor și tineretului, obiectiv prioritar al Bisericii*, în „Altarul Banatului”, an. I (40), mai-iunie 1990, nr. 5-6, p. 50-57.

insuflând în discuțiile sale și lecții, și dragoste, și prietenie. Pentru a reuși să ajungă la sufletul tinerilor, preotul trebuie să fie un model al vieții creștine, prin fapte vii, prin gesturi, prin diverse acțiuni și slujiri, să facă „pildă bună după dânsul”.

În acest sens, acum 4 ani s-au introdus programe de masterat cu caracter creștin în cadrul câtorva facultăți ale Universității de Stat din Moldova:

- *Studii filologice și spiritualitate creștină*, la Facultatea de Litere;
- *Consiliere educațională și spirituală*, la Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației;
- *Istoria și cultura religiilor*, la Facultatea de Istorie și Filozofie.²

Peste o sută de tineri au posibilitatea să se apropie de cele sfinte și să pătrundă în învățătura de credință ortodoxă, prin prisma filologiei, istoriei și psiho-pedagogiei.

Asociația Studenților Creștini Ortodocși din Moldova și implicarea sa în acțiunile culturale, educative și filantropice din spațiul universitar

Un rol important în catehizarea studenților și tinerilor îl are implicarea în rândurile Asociației Studenților Creștini Ortodocși din Moldova (ASCO), creată în anul 1996. ASCO este una din primele organizații ortodoxe de tineret din Republica Moldova și una din puținele care, în pofida greutăților, continuă să activeze încercând să câștige teren într-un tărâm colonizat de activiștii câtorva zeci de secte și grupări religioase.

ASCO întrunește studenți de la diferite instituții de învățământ care au ambiția de a promova în societatea noastră secularizată valorile și învățătura ortodoxă. Asociația este, totodată, și un loc de întâlniri pentru tinerii creștini ortodocși, de socializare și împărtășire a bucuriilor și problemelor. Biserica este locul ideal unde se pot întâlni doi tineri care cred în Domnul Cel Înviat, iar în ultimii ani cel puțin 200

² A se vedea pagina electronică: www.masterateortodoxe.blogspot.com

de tineri și-au găsit „jumătatea” participând la activitățile asociației în capela universității. În cadrul ASCO este un program săptămânal de acțiuni, care include pelerinaje la locurile sfinte, ore de catehizare. Din anul 2003, în cadrul Asociației Studenților Creștini Ortodocși se organizează cursuri gratuite de studiere a limbilor moderne. Sute de tineri au trecut nivelul începătorilor, însușind engleza, germana și italiana. În ultimii doi ani ASCO s-a limitat doar la cursurile de engleză.

Tinerii sunt implicați și în domeniul asistenței sociale, voluntarii ajutând anual circa 30 de bătrâni. De asemenea, în grija capelei sunt câțiva copii din familii vulnerabile social. Prin aceste acțiuni se încearcă să-i apropiem de cele sfinte pe copilași, să-i mângâiem sufletește atât cât vom putea și să le cultivăm dragostea pentru Biserica strămoșească³. În acest sens, un rol considerabil îl are implicarea studenților în activitățile desfășurate de către Asociația Studenților Creștini Ortodocși, care activează în cadrul Capelei „Întâmpinarea Domnului”. În fiecare săptămână se citește Acatistul către Sfântul Duh, de viață făcătorul, care este foarte folositor pentru reușita la învățătură, pentru luminarea minții și a vieții. Apoi se desfășoară discuții tematice. În ultimul deceniu au fost invitați peste 200 de teologi, slujitori, savanți și oameni ai credinței, care au transmis un mesaj ziditor de suflet pentru tineri. Aceste întruniri săptămânale cu tinerii le oferă răspunsuri la întrebările care îi preocupă, li se altoiește dragostea și se susțin învățăturile creștine.

Lipsa cunoștințelor teologice îi face adesea pe tineri extrem de vulnerabili în confruntarea cu reprezentanții unor culte neoprotestante sau de alt gen, care posedă tehnici moderne de prozelitism. Tot mai multe grupări religioase încearcă să racoleze tineri ortodocși pe care îi abordează nestingherit chiar în aulele universitare. Astfel, prin activitățile propuse, tinerilor li se explică de ce trebuie să rămână în Biserica lui Iisus Hristos, care este Calea, Adevărul și Viața. Numai

³ <http://tineretulortodox.md/2011/04/pr-octavian-mosin-Clucrul-cu-tineretul-trebuie-sa-fie-o-prioritate-a-bisericii-ortodoxe>.

Biserica și Mântuitorul le poate împlini și le poate oferi un scop nobil în viață.

În cadrul orelor de catehizare tinerii sunt foarte curioși și au multe întrebări la care nu pot găsi răspunsuri serioase, nici ei, nici prietenii, nici părinții lor. Mulți au nevoie de comunicare, pentru că se simt străini, singuratici, deoarece au alte idealuri decât cei din jurul lor. La aceste întruniri în fiecare an vin alți și alți tineri, căci anii studenției trec repede. Important este să se ajungă la inima tânărului și să se lase ceva bun, pentru că s-ar putea ca acest ceva să fie crucial pentru viața lui de creștin.

Desprinzându-se de casa părintească, tinerii nimeresc într-un mediu mai puțin cunoscut, care deseori îi atrage prin diferite promisiuni și senzații, care de cele mai multe ori îi duc spre cădere și deznădejde. Tânărul este o unealtă prin care lucrează Dumnezeu și care are nevoie de hrană duhovnicească pentru a-și îmbunătăți starea lăuntrică, pe care reușește să o găsească prin intermediul Bisericii. Este foarte odihnitor și plin de speranță pentru un student să vadă că în biserică sunt și alți tineri, de vârste apropiate, care au aceleași principii de viață ca ale lui. Chiar dacă se simte uneori în disonanță cu colegii de la instituțiile de învățământ, venind la biserică, mergând împreună în pelerinaj la mănăstiri și implicându-se în diferite activități comune, tinerii observă că nu sunt singuri, că mai sunt tineri care împărtășesc aceleași valori și principii de viață.

Capela „Întâmpinarea Domnului” – spațiu și mediu formativ pentru studenți și copii

Capela „Întâmpinarea Domnului” încearcă să ofere tinerilor acest mediu în care să se regăsească și să-și manifeste dragostea și înțelegerea față de aproape. Valorile cultivate și virtuțile încurajate în cadrul bisericii sunt necesare sănătății spirituale a persoanei și a comunității. Valorile cultivate sunt extrem de necesare, mai ales în această perioadă de secularizare a societății, întrucât ele reprezintă pentru tineri un reper spiritual esențial. Prin rolul ei formativ în viața tinerilor, Biserica oferă tinerilor repere în viața de familie și în

societate. Prin implicarea studenților în activitățile desfășurate în cadrul bisericii, tinerilor li se cultivă responsabilitatea, dragostea, respectul, înțelegerea, răbdarea, smerenia și bunăvoința. În perioada vacanței în cadrul Capelei se organizează tabere pentru copii, în cadrul cărora studenții au rolul de educatori, formatori și promotori ai valorilor general-umane.

Biserica „Întâmpinarea Domnului” pe lângă faptul că reprezintă un element important în educarea și formarea duhovnicească a studenților, în constituirea unor relații între membrii comunității, bazate pe stimă și respect reciproc, are și rolul de a păstra unitatea morală și spirituală a tinerilor, care este supusă la grele încercări. Inițial, studenții erau invitați după ore la capelă, însă ajungeau mai puțin de jumătate. Astfel, s-a decis ca slujitorii și tinerii îmbisericiți să meargă prin universitate, în sălile de curs, unde se simt mai bine, mai siguri. Aproximativ șaptezeci la sută din ei sunt interesați de cele sfinte, sunt curioși ce mesaj li se va transmite. Prin astfel de discuții se depășesc anumite bariere și stereotipuri, iar ulterior îi regăsim pe unii în biserică, căutându-l și chiar comunicând cu Dumnezeu⁴.

În cadrul Săptămânii Tineretului Ortodox, la USM se organizează întruniri tematice în cadrul fiecărei facultăți, zeci de întâlniri duhovnicești cu invitați din țară și de peste hotare, pelerinaje la sfintele mănăstiri, acte de caritate și alte activități în rândul tinerilor. Studenților li se vorbește despre credință, drepturi și obligații morale, precum și despre sensul vieții, raportat la moarte și înviere. Preoții implicați în aceste activități oferă răspunsuri la întrebările adresate de către tineri, atât personale, cât și din cele cu care se confruntă societatea noastră. După orele de curs sunt planificate conferințe în cadrul fiecărei facultăți.

O importantă misiune educativă și filantropică o au slujitorii de la capelă. Catehizarea și apropierea studenților de Biserică se realizează prin stabilirea unui parteneriat între Universitate și Biserică. În acest sens, se organizează pe parcursul anului de studii diverse manifestări

⁴ <http://tineretulortodox.md/2016/04/s-a-dat-start-saptamanii-tineretului-ortodox-la-usm>.

culturale comune, expoziții, conferințe cu tematică religioasă, participarea reprezentanților Bisericii la manifestările organizate de către universitate: deschiderea/închiderea anului de studii, sfințirea blocurilor de studii și a căminelor studențești, organizarea pelerinajelor la diverse așezăminte bisericești etc. Prin aceste activități educative studenții sunt încurajați, motivați și educați în vederea interiorizării valorilor morale.

Preotul este și un semănător, care lucrează zilnic în grădina dumnezeiască, unde sădește și crește noi membri, fii și fiice ale Bisericii lui Hristos. Și dacă va pune toată căldura inimii, toată lumina minții și tot devotamentul de care este capabil, în opera de îndrumare a generației tinere spre culmile spirituale ale Evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Hristos, atunci lucrarea lui va atinge succesul dorit și satisfacția datoriei împlinite. Necesitatea de a găsi liniștea și împăcarea lăuntrică îi adună pe tineri împreună, pentru a petrece timpul util, pentru a discuta prietenește, pentru a-l urma lui Hristos, cu și prin persoana celor de alături. Asociația Studenților Creștini Ortodocși în parteneriat cu biserica „Întâmpinarea Domnului” din incinta USM desfășoară pe parcursul anului diverse campanii și acțiuni speciale de caritate. De șapte ani dă roade îndemnul de a colecta la biserică bunuri pentru enoriași nevoiași, care tot de la biserică iau de ce au trebuință. Unii aduc, alții iau.

O metodă de catehizare în rândul tinerilor este punerea la dispoziție a cărților cu caracter religios și învățături creștine. Astfel, înființarea Bibliotecii de carte religioasă în cadrul Universității de Stat din Moldova oferă tinerilor posibilitatea de a citi și căuta răspunsuri la multe întrebări care îi preocupă. Citirea literaturii cu conținut religios-moral aduce folos enorm la îmbogățirea sufletului cu hrană spirituală, atât de necesară tânărului ortodox.

O altă metodă de catehizare în rândul tinerilor o reprezintă organizarea taberelor de vară. Taberele religioase pentru copii și tineri oferă o alternativă creștinească de petrecere a vacanțelor de vară. O tabără religioasă este o metodă prin care tinerii se apropie de Dumnezeu, se apropie unul de altul și învață câteva lucruri bune. Participanții se implică în diferite acțiuni, studii biblice, cântări, jocuri,

drumeții, foc de tabără, trăire duhovnicească. Tabăra creștină are ca scop dezvoltarea în rândul tinerilor a obiceiurilor ortodoxe, ca într-o mare familie creștină: cu rugăciune de dimineață, de seară sau înainte de masă, cu dezbateri pe diferite teme teologice și participare la Sfânta Liturghie.

În perioada vacanței de vară, în cadrul Bisericii „Întâmpinarea Domnului” din incinta Universității de Stat din Moldova se organizează o tabără pentru petrecerea cu folos a timpului liber, a copiilor cu vârsta cuprinsă între 6-14 ani. Tabăra este organizată cu ajutorul tinerilor din Asociația Studenților Creștini Ortodocși care desfășoară diverse concursuri și activități pentru implicarea copiilor în activități educativ-creative, în funcție de propriile opțiuni. Copiii se familiarizează cu lumea frumosului și, pe parcursul activităților, își formează abilități în desen, broderie, decor, origami, ș.a. De asemenea, învață cântări religioase, rugăciuni, participă la concursuri de eseuri și desen. Cei care organizează activitățile cu copiii sunt tinerii din ASCO, care îi ajută să aibă o vacanță frumoasă și ziditoare.

Studenții sunt implicați în organizarea unor acțiuni de caritate (*Campania îngerilor, Faptele bune pot fi și dulci*), familiarizarea persoanelor necunoscătoare cu valorile și sărbătorile creștin-ortodoxe (ieșiri în parc, distribuire de flori sau pliante, promovarea valorilor naționale).

Un rol deosebit în apropierea tinerilor de valorile morale l-a avut organizarea taberei de vară: *La baștina Părintelui Sofian Boghiu – Cuconeștii Vechi 2015*⁵, organizată de către Asociația cultural-istorică „Noua Galilee” în colaborare cu Asociația Studenților Creștini Ortodocși din Republica Moldova. Tabăra s-a desfășurat în apropierea malurilor pitorești ale Prutului (s. Cuconeștii Vechi, r. Edineț) și a oferit celor peste 40 de participanți posibilitatea să desfășoare diverse activități precum ateliere de istorie, de cultură, de muzică bisericească ș.a. Pe parcursul taberei, tinerii au avut ocazia să descopere frumusețile naturii, să viziteze monumentele istorice și împrejmurimile. Participanții

⁵ <http://tineretulortodox.md/2015/08/in-perioada-7-9-august-s-a-desfasurat-in-premiera-tabara-de-vara-la-bastina-parintelui-sofian-boghiu-cuconestii-vechi>.

la tabără s-au familiarizat cu personalitatea și activitatea vrednicului de pomenire părinte Sofian Boghiu, originar din Cuconeștii Vechi. Totodată, tinerilor li s-a vorbit despre credința strămoșească și tradițiile înaintașilor.

Pastorația în spațiul universitar și nevoia de valorificare a entuziasmului tinerilor

Biserica trebuie să ofere tânărului modele vii de credincioși impliniți duhovnicește, pentru ca el să se simtă încurajat în demersul său spiritual. Tinerii participă la viața liturgică și la cultul divin prin învățarea, inclusiv în cadrul catehezelor, a unor cântări religioase (colinde, cântări pascale, alte cântări din cadrul Sfintei Liturghii și a altor slujbe bisericești).

Parohia, ca celulă a comunității creștine, este datoare să vină în întâmpinarea nevoilor și preocupărilor acestei vârste, prin natura ei deschisă spre tot ce este nou. Astfel, să oferim tinerilor oportunități de care aceștia au nevoie, pentru creșterea lor spirituală, dar pe care nu le pot accesa întotdeauna prin ei înșiși. În acest sens îi implicăm pe tineri în diverse proiecte sociale, cum ar fi: activități antitrafic, antidrog, contra violenței, antituberculoză, antitutun etc., toate bazate pe voluntariat. Pentru că, așa cum spunea părintele Dumitru Stăniloae; „decât să stau degeaba, mai bine muncesc degeaba”. Tinerii se implică în activitățile organizate de ASCO.

Ei sunt cei care joacă rolul de mentori și educatori în cadrul taberei de vară cu sejur de zi pentru copii, vizitează pe cei săraci și pe cei bătrâni, pe persoanele cu diferite probleme de sănătate, socializează și le dau o mână de ajutor. Astfel, învață să ofere dragoste și ajutor celor apropiați, învață smerenia și răbdarea. Toate acestea îi ajută să devină și ei înșiși un bun exemplu pentru alți tineri. Și astfel acei tineri care s-au apropiat de biserică și învățăturile Mântuitorului realizează ulterior activități de catehizare a copiilor.

Pastorația realizată împreună cu tinerii înseamnă a le da acestora șansa de a participa activ la viața comunității. Aceasta este eficientă atunci când sunt implicați ei înșiși în activități dedicate slujirii

celorlalți. Participarea la programe de consiliere împotriva consumului de droguri și a alcoolismului, implicarea în activități de catehizare a copiilor, organizare de conferințe și cursuri, acțiuni de ajutorare a bătrânilor, organizarea unor expoziții și spectacole de conservare a tradițiilor, constituie exemple de pastorație a tinerilor realizată chiar de tineri. Tinerii, speranța Bisericii, sunt cei mai în măsură să apere ultimele redute ale creștinismului ortodox. Prin puterea și entuziasmul lor, misiunea preoților devine mult mai ușoară⁶.

În întâmpinarea și la dorința tinerilor a fost înființată și Mișcarea Tineretului Ortodox, care își propune să unească creștinii ortodocși, în special generația tânără, din întreaga țară prin intermediul cât mai multor activități organizate atât la nivel național, cât și local. Mișcarea Tineretului Ortodox a organizat o serie de acțiuni, în cadrul cărora au fost implicați tinerii: Marșul pentru Viață; Săptămâna Tineretului Ortodox (a șasea săptămână din Postul Mare); Marșul pentru Familie; Ziua Femeilor Mironosițe; Pelerinajul Tinerilor; conferințe; seri duhovnicești; concursuri, pelerinaje, acțiuni de caritate ș.a.

Conștientizând faptul că tehnologiile informaționale de ultimă generație au împânzit întregul glob pământesc, iar rețeaua globală Internet este prezentă mai nou în fiecare a treia casă din Republica Moldova, au fost create portaluri creștin ortodoxe (www.tineretulortodox.md; www.altarulcredintei.md), prin intermediul cărora se vine în ajutorul tineretului de astăzi, atât de derutat și atât de nepregătit pentru o viață creștină în Duhul Evangheliei lui Hristos⁷.

Concluzii

Capela „Întâmpinarea Domnului” reprezintă o oază de liniște și un spațiu al renașterii pentru tineri, aici găsind sprijin și încurajări din partea preoților slujitori. Preotul joacă un rol considerabil în viața

⁶ Ionuț Bursuc, *Pastorația tinerilor ca misiune a Bisericii*, www.doxologia.ro.

⁷ <http://tineretulortodox.md/2011/04/ce-asteapta-biserica-de-la-tineretul-de-astazi>.

tinerilor, dând dovadă de înțelegere, răbdare și îngăduință față de cei pe care îi asistă și îi îndrumă spiritual, astfel ajutându-i să-și găsească liniștea sufletească. În calitate de duhovnic preotul devine părtașul neliștărilor, îndoielilor și problemelor tinerilor cu care vine în contact. Biserica îi așteaptă pe tineri să se angajeze de asemenea în misiunea ei de propovăduire a credinței și de slujire a semenilor. Tinerii sunt dinamici, au inițiative, dar și forța necesară pentru a le duce la împlinire. Trebuie să acordăm o atenție deosebită enoriașilor tineri, care trebuie atrași spre lucrarea amplă a Bisericii, spre folosul lor și al semenilor.

Comunicarea preotului cu studenții trebuie să se desfășoare cu dragoste, cu căldura inimii, cu jertfire de sine, cu smerenie și blândețe, având în memorie modelul viu și sacru – modelul Marelui Învățător, Domnul nostru Iisus Hristos.

Deși se resimt schimbări în diverse domenii ale activității umane, Hristos și învățătura sa rămân aceleași după mai bine de două milenii. Esența, dogma, rămâne neschimbată până astăzi, atâta doar că modalitatea apropiării sau însușirii celor dumnezeiești se schimbă de la epocă la epocă, de la societate la societate. Fiecare se apropie în felul său de acea “Cale, Adevăr și Viață”. Important să ne îngrijim de cei în creștere, încât să avem o societate sănătoasă și integră.

Bibliografie

- Bezviconi, Gh., *Biserica „Sf. Teodor Tiron” – „Ciufli”*. În: „Din trecutul nostru”, Chișinău, 1934.
- Bursuc, Ionuț, *Pastorația tinerilor ca misiune a Bisericii*, www.doxologia.ro.
- Moșin, O., Candu, T., *Unele aspecte privitoare la zidirea și sfințirea bisericii „Întâmpinarea Domnului” din Chișinău*, în: „Educație și viață spirituală în Basarabia. Tradiții și perspective”, Chișinău: CEP USM, 2015.
- Moșin, Octavian, *Vrednici slujitori la biserica „Întâmpinarea Domnului”*, în: „Educație și viață spirituală în Basarabia. Tradiții și perspective”, Chișinău: CEP USM, 2015.
- Sârbu, Preotul Ilie, *Catehizarea copiilor și tineretului, obiectiv prioritar al Bisericii*, în „Altarul Banatului”, an. I (40), mai-iunie 1990, nr. 5-6.
- *Освящение места для церкви при Кишиневском Духовном училище 18 апреля сего 1879 года*. В: КЕВ, №10, 1879.

Adrese web

- <http://tineretulortodox.md/2011/04/ce-asteapta-biserica-de-la-tineretul-de-astazi>
- <http://tineretulortodox.md/2011/04/pr-octavian-mosin-Clucrul-cu-tineretul-trebuie-sa-fie-o-prioritate-a-bisericii-ortodoxe>
- <http://tineretulortodox.md/2015/08/in-perioada-7-9-august-s-a-desfasurat-in-premiera-tabara-de-vara-la-bastina-parintelui-sofian-boghiu-cuconestii-vechi>
- <http://tineretulortodox.md/2016/04/s-a-dat-start-saptamanii-tineretului-ortodox-la-usm>
- www.masterateortodoxe.blogspot.com